

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.

0030 OSLO

BS EC

05 860 - 26
705.5

Deres ref.

05/860 EC

Vår sak

05/01932-005 008292/05
654.20

KSA/ghg
Oslo, 07.09.2005

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFTER TIL JERNBANELOVEN (LISENSFORSKRIFTEN OG TILLATELSESFORSKRIFTEN)

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til ovennevnte høring, med utvidet høringsfrist til 2. september 2005 etter avtale med departementet.

LO vil i høringsuttalelsen kommentere forslaget til ny lisensforskrift, spesielt knyttet til forslaget om full liberalisering av godstrafikken.

Forskriftsutkastet innebærer at utenlandsbaserte jernbaneselskaper med lisens fra et EU-land og sikkerhets sertifikat i Norge, kan utføre alle typer godstransport, også rene innenlandske transporter som ikke har noen sammenheng med grenseoverskridende trafikk. Et eksempel på dette er transport av drivstoff til fly fra Sjursøya i Oslo til Gardermoen. LO vil i den sammenheng bemerke at det svenske selskapet HectorRail allerede tidligere i år fikk tillatelse til å utføre norske innenlandske transporter, til tross for at gjeldene tillatelsesforskrift ikke er åpnet for dette. Det vil heller ikke lenger være krav om at selskapet må være etablert i Norge eller ha norske ansatte, og dette vil kunne medføre at flere utenlandsbaserte selskaper vil drive jernbanetrafikk i Norge, og i et helt annen omfang enn det vi ser i dag i forbindelse med den eksisterende grenseoverskridende trafikken.

Erfaringer fra lastebilsektoren med mange av disse selskapene er dårlige. Selskapene kjører ofte med utstyr som ikke tilfredsstillende gjeldende tekniske forskrifter. Det forekommer ofte brudd på kjøre- og hviletidsbestemmelsene og selskapene ansetter sjåfører fra lavkostland med lønns- og arbeidsvilkår som er langt dårligere enn de norske. Resultatet av dette er blant annet svekket trafikksikkerhet og sosial dumping. Dette er også erfaringene fra Sverige, og er et stadig økende problem.

Arbeidstidsbestemmelsene for lokomotivførere som i dag praktiseres av de norske jernbaneselskapene, er deler av tariffavtalene med Norsk Lokomotivmannsforbund. Disse supplerer Arbeidsmiljøloven, og er tilpasset togdrift. Selskaper uten norske ansatte som ikke omfattes av tariffavtalenes arbeidstidsbestemmelser, vil kun omfattes av Arbeidsmiljøloven.

I og med at Arbeidsmiljøloven ikke inneholder spesifikke bestemmelser for mobilt personale ved jernbane, blant annet kjøre- og hviletider og nattarbeid, vil disse selskapene ha mulighet til å anvende langt mindre restriktive bestemmelser på disse områdene. LO mener at dette opplagt representerer en svekkelse av trafikksikkerheten ved jernbane. For de øvrige transportsektorene finnes det spesifikke arbeidstidregler som skal ivareta hensynet til trafikksikkerhet.

Det norske Jernbanetilsynet er i første rekke et systemtilsyn, og utenlandsbaserte selskaper med annen sikkerhetskultur vil sannsynligvis kreve en annen form for kontinuerlig oppfølging i den daglige driften for å opprettholde det ønskede sikkerhetsnivået. En vesentlig del av tilsynsvirksomheten i forhold til de ansatte i jernbaneselskapene ligger i Arbeidstilsynet. Dette gjelder i forhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid og fysisk arbeidsmiljø, og det er generelt anerkjent at disse forholdene er svært viktige i forhold til trafikksikkerheten ved jernbane. Arbeidstilsynet har ikke tradisjon for å føre tilsyn med jernbaneselskaper uten etter henvendelse fra de ansatte, og i jernbaneselskaper uten norske ansatte har dette så langt LO kjenner til hittil aldri skjedd.

LO kan for øvrig ikke se noen fordeler ved å gå lenger enn EØS-kravet om full liberalisering fra 1. januar 2007, ved å åpne for dette allerede 1. januar 2006. LO mener man med fordel bør utsette dette til 1. januar 2007, for å høste ytterligere erfaringer med den trafikken utenlandske selskaper i dag driver i Norge. I tillegg innebærer EØS-avtalens overgangsordninger for transportsektoren at enkelte land uansett ikke vil ha adgang til å utføre innenlandstransport i Norge de to første årene fra ikrafttredelse.

LO mener at forslaget slik det foreligger medfører at sikkerhetsnivået ved jernbanen svekkes, ved at kontrollmuligheten med selskapene reduseres slik at useriøse aktører lettere slipper til, samt at det ikke eksisterer et jernbanespesifikt regelverk for arbeidstid, spesielt kjøre- og hviletider og nattarbeid.

LO krever derfor at alle jernbaneselskaper som kjører i Norge er underlagt de samme sikkerhetsmessige rammebetingelser for lokomotivførere, ved at det i forskriften stilles krav om at Jernbaneforetaket må forplikte seg til å følge lønns- og arbeidsvilkår for operativt personell som minst svarer til en av de landsomfattende tariffavtaler.

LO mener at Jernbanetilsynet må bli langt mer operativt og i større grad foreta kontroller i den daglige jernbanedriften.

LO vil videre fremheve at dagens situasjon ikke er holdbar for hvordan godkjenning av for eksempel materiell skjer. Jernbanetilsynet foretar en godkjenning av materiell ut fra en teknisk og sikkerhetsmessig vurdering uten at arbeidsforholdene for de som skal jobbe på eller med materiellet vurderes, for eksempel lokførere. Dette siden vurderingen av de arbeidsmiljømessige aspekter hører inn under Arbeidstilsynets ansvarsområde.

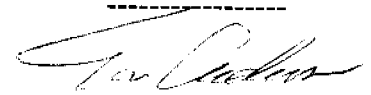
Siden søker i de fleste tilfelle bare søker om forhåndsgodkjenning fra Jernbanetilsynet, risikerer man at materiell kjøpes, importeres eller leies som ikke er brukbart ut fra et arbeidsmiljømessig synspunkt. Dette fører til at det helt unødvendig oppstår vanskelige og konfliktfylte situasjoner i ettertid siden søker har antatt at alt var i orden.

LO ser det derfor som helt nødvendig at før Jernbanetilsynet gir sin godkjenning må det innhentes en vurdering også fra Arbeidstilsynet med tanke på arbeidsmiljøet for de som skal arbeid på og/eller med materiellet. En slik vurdering vil også være i samsvar med den ide som ligger bak § 19 i dagens Arbeidsmiljølov. I forbindelse med oppføring av bygning, bygningsmessige endringer, omorganisering m.v. har søker "plikt til på forhånd å innhente Arbeidstilsynets samtykke".

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Roar Flåthen

Tor Andersen

Saksbeh.: Kenneth Sandmo
